

Studijski program: Opšta književnost i teorija književnosti
Školska godina 2023/2024

IV semestar

Kurs: **Šekspir i renesansna drama u Evropi II: tragedije i tragikomedije**

Nastavnik: profesor dr Zorica Bečanović-Nikolić

Bodovanje: Pohađanje: **10**, Aktivnost na času ili izuzetna veština pismenog izražavanja: **5**, SeminarSKI rad: **25**; Pismeni ispit u vidu odgovora (dužine do jednog pasusa) na 12 pitanja i prepoznavanja citata: **60**.

Neophodni minimum sekundarne literature za spremanje pismenog dela ispita:

1. Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994.
2. Veselin Kostić, V. Kostić: „*Hamlet*“ V. Šekspira, Zavod za udžbenike Beograd, 1982.
3. Jan Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd, 1963. i druga izdanja.
4. Jan Kot, *I dalje Šekspir*, Prometej, Novi Sad, 1994.
5. Zorica Bečanović Nikolić, „U traganju za Šekspirovom“, predgovor za: Vilijam Šekspir, *Sabrana dela*, Zavod za udžbenike, Dosije, Beograd 2011.
6. Za Kida i Marloa:
 - Svetozar Brkić, *Engleske renesansne tragedije*, Nolit, Beograd, 1959.
 - Ivanka Kovačević, Veselin Kostić, Draginja Pervaz, Marta Frajnd, *Engleska književnost, knjiga 1, od 650 do 1700*, Svjetlost, Nolit, Sarajevo, Beograd, 1979. Poglavlja elizabetinskoj dramati, o Kidu i Marlou, str. 197-205.
 - Hans Majer, *Doktor Faust i Don Huan*, Bratstvo-jedinstvo, Novi Sad, 1988.
 - Ijan Vat, „Renesansni individualizam i protivreformacija“, *Letopis Matice srpske*, god. 181, knj. 476, sv. 3, sept. 2005, str. 409-424.
7. Za teoriju tragedije i pojam tragičnog: *Teorija Tragedije*, priredio Zoran Stojanović, Nolit, Beograd, 1984:
 - A.S. Bredli, „Suštastvo Šekspirove tragedije“, str. 557-580.
 - Đ. Lukač, „Metafizika tragedije“, 273-289.
 - Nortrop Fraj, „Mitos jeseni: tragedija“, 126-138.
 - Valter Benjamin, „Tragedija i žalosna igra“, 166-197.
 - Maks Šeler, „O fenomenu tragičnog“, 138-157.
 - Karl Jaspers, „Tragično znanje“, 232-248.
 - Suzan Langer, „Tragični ritam“, 249-264
 - Alber Kami, „O budućnosti tragedije“, 265-272
 - Pol Riker, „Zli bog i 'tragična' vizija egzistencije“, 324-340
 - Peter Sondi, „Ogled o tragičnom“, 358-385
 - Helen Gardner, „Pojam tragičnog danas“, 386- 408.
 - Sreten Marić, „Tragedija i pojam tragičnog“, 409-430.
 - Jovan Hristić, „Problem tragedije“, 431-446.

Teme za seminarske radove i literatura:

1. **Hamlet i Montenj: odlike moderne subjektivnosti** (Literatura: The Arden Shakespeare: *HAMLET*, Edited by Harold Jenkins, Routledge, London and New York, 1982; Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994; Veselin Kostić, V. Kostić: „Hamlet“_V. Šekspira, Zavod za udžbenike Beograd, 1982; Hugh Grady, *Shakespeare, Machiavelli and Montaigne, Power and Subjectivity from Richard II to Hamlet*, Oxford University Press, 2002.)
2. **Makijavelistički i montenjevski momenat u Hamletu** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Veselin Kostić, V. Kostić: „Hamlet“_V. Šekspira, Zavod za udžbenike Beograd, 1982; Hugh Grady, *Shakespeare, Machiavelli and Montaigne, Power and Subjectivity from Richard II to Hamlet*, Oxford University Press, 2002.)
3. **Hamletovi monolozi** (Literatura: The Arden Shakespeare: *HAMLET*, Edited by Harold Jenkins, Routledge, London and New York, 1982; Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Veselin Kostić, V. Kostić: „Hamlet“_V. Šekspira, Zavod za udžbenike Beograd, 1982; Wolfgang Clemen, *Shakespeare's Soliloquies*, translated by Charity Scott Stokes, Methuen &Co, London and New York, 1987)
4. **Hamletov susret sa smrću: na granici spoznatljivog** (Literatura: The Arden Shakespeare: *HAMLET*, Edited by Harold Jenkins, Routledge, London and New York, 1982; Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Veselin Kostić, V. Kostić: „Hamlet“_V. Šekspira, Zavod za udžbenike Beograd, 1982; Lav Vigotski, *Psihologija umetnosti*, poglavlje: „Tragedija o Hamletu, danskom kraljeviću“, Nolit, Beograd)
5. **Humor i groteska u Kralju Liru** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; J. Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd, 1963; G. Wilson Knight, *The Wheel of Fire*, Methuen &Comp. Ltd, London, 1970; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *King Lear*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994.)
6. **Odnos Lude i Lira u tragediji Kralj Lir** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; J. Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd, 1963; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *King Lear*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994; Gareth Lloyd Evans, “Shakespeare's Fools: The Shadow and the Substance of Drama”, *Stratford-upon-Avon Studies 14, Shakespearean Comedy*, Edward Arnold, London, 1972.
7. **Vidovi femininog u Kralju Liru** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Coppélia Kahn, „The Absent

- Mother in *King Lear*“, in *New Casebooks, King Lear*, ed. by Kiernen Ryan, MacMillan, Basingstoke, 1993, 92-113.)
8. **Dinamika odnosa između Makbeta i Ledi Makbet** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Jan Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd 1963, i druga izdanja; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *Macbeth*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994.
 9. **Lik Makbeta** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Jan Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd 1963, i druga izdanja; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *Macbeth*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994.
 10. **Lik Ledi Makbet** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Jan Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd 1963, i druga izdanja; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *Macbeth*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994. M. French, „*Macbeth and Masculine Values*“, in *New Casebooks, Macbeth*, ed. by
 11. **Makbet i Dankan: dva pogleda na svet, dva tipa države i vlasti** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Kenneth Muir, *Introduction*, in: *Macbeth*, The Arden Shakespeare, Routledge, London, 1994. John Turner, „The Tragic Romances of Feudalism: *Macbeth*“, in Graham Holderness, Nick Potter, John Turner, *The Play of History*, MacMillan, Basingstoke 1988, 119-149).
 12. **Stranac u Veneciji: Otelo** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Leslie A. Fiedler, “The Moor as Stranger: or, ‘Almost damned in a fair wife...’”, in *The Stranger in Shakespeare*, Paladin, 1974. Helga Geyer Ryan, “Shakespeare after Derrida and Marx: Death in Venice and the Utopia of the Open Society”, in *Arcadia* Band 31 (1996) Gil Anidžar, “Dva tela neprijatelja”, *Jevrejin, Arapin, istorija neprijatelja*, Beogradski krug & CZKD, Beograd, 2006, str. 230-255
 13. **Jago i improvizacija moći**: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994; Stiven Grinblat, „Improvizacija moći“, *Samooblikovanje u renesansi*, Clio 2011, str. 289-336.
 14. **Prospero između Arijela i Kalibana** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Jan Kot, *Šekspir naš savremenik*, SKZ, Beograd, 1963. Jan Kot, *I dalje Šekspir*, Prometej, Novi Sad, 1994. Frank Kermode, *Introduction, The Tempest*, The Arden Shakespeare, Routledge, 1990. Francis Barker and Peter Hulme, “Nymphs and reapers heavily vanish: the discursive con-texts of *The Tempest*”, *Alternative Shakespeares*, John Drakakis, (ed.), London and New York: Methuen, 1985, 191-205. Paul Brown, “This thing of darkness I acknowledge mine”, In: *Political Shakespeare*, Jonathan

Dollimore and Alan Sinfield, eds., Ithaca and New York: Cornell University Press, 1985. 48-71)

15. **Utopijski momenti u *Buri*** (Literatura: Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira II*, SKZ, Beograd 1994, i druga izdanja; Douglas L. Peterson, „The Utopias of *The Tempest*“, in *Approaches to Teaching The Tempset and Other Late Romances*, ed. by Maurice Hunt, MLA, New York, 1992.)

Uputstva za izradu seminarskog rada:

Najkasnije do 16. maja treba predati rad od 5 do 10 kucanih strana, sa proredom 1,5 (oko 9000 do 13600 slovnih znakova sa razmacima). Seminarski rad nosi maksimalno 25 poena). Nije potrebno saopštavati opšte informacije o piscu i delu. Tekst treba odmah da uvede problem koji je istaknut u naslovu i da, potom, poente koje se nalaze u pročitanoj literaturi, zajedno sa sopstvenim zapažanjima, prenese čitaocu. Korišćena literatura se navodi u fusnotama i u spisku literature, prema sledećim pravilima:

U fusnotama:

Analizirano delo

Ako je delo objavljeno u pojedinačnom izdanju:

Ime i prezime autora, *Naslov dela kurzivom*, (ako je drama u pitanju, čin i scena), preveo/la, mesto izdanja: naziv izdavača i godina izdanja, br. stranice/a.

Viljem Šekspir, *Hamlet*, preveli Živojin Simić i Sima Pandurović, Mesto izdanja: Izdavač i godina izdanja, br. str.

Ako je delo obavljeno u sabranim, izabranim, celokupnim delima, naslov drame se stavlja pod navodnike, a naziv celokupnih dela se piše kurzivom.

Viljem Šekspir, „Hamlet“, preveli Živojin Simić i Sima Pandurović, *Celokupna dela*, knjiga 4, Beograd: BIGZ, Narodna knjiga, Nolit, Rad, 1978, str.

Ako se već u sledećoj fusnoti citira isto delo, piše se: Isto, čin i scena, br. strane iz navedenog izdanja.

Ako se potom citiraju drugi izvori, a onda je potrebno ponovo navesti isto delo, ne ponavlja se puna informacija, već se navodi skraćeno: „Hamlet“ ili *Hamlet*, čin i scena, i br. str.

Sekundarna literatura

Upućivanje na tekst iz zbirke oglada/hrestomatije/zbornika/časopisa:

Ime i prezime autora, naslov teksta koji se citira pod navodnicima, naslov cele publikacije kurzivom, mesto izdanja: naziv izdavača i godina izdanja, br. stranice/a.

Primeri:

- tekst iz zbirke oglada:

Јан Кот, „Краљеви“, *Шекспир наш савременик*, Београд: СКЗ 1963.

- tekst iz časopisa:

Mordekaj Markus, „Snoviđenje u noć ivanjsku“, *Treći program*, br. 75, IV, 1987, str. --

Upućivanje na mesto iz monografske studije:

Ime autora, *Naslov studije kurzivom*, mesto izdanja: naziv izdavača i godina izdanja, br. stranice.

Mihail Bahtin, *Stvaralaštvo Fransoa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse*, preveo preveli Ivan Šop i Tihomir Vučković, Beograd: Nolit 1978, str--

U spisku literature se poštuju ista pravila sa sledećim izuzecima:

Imena autora se u spisku navode po abecednom ili azbučnom redu, pa se, stoga, piše prvo prezime pa onda ime autora. U spisku literature se brojevi stranica navode samo ako je potrebno locirati pojedinačni tekst. U ovom slučaju se mogu navesti i cele publikacije.

Primer:

Костић, Веселин, *Стваралаштво Виљема Шекспира*. Београд: СКЗ 1994.

Кот, Јан, *Шекспир наш савременик*, Београд: СКЗ 1963.

Reference se u spisku literature i u fusnotama navode pismom na kojem su štampane.

21.2. 2024. ZBN